

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej .. K 84—
za pol leta 42—
za četrt leta 21—
za en mesec 7—
Za inostranstvo celoletno K 95—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 15—
za inostranstvo 20—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 4—
== Poslano: ==
Enostopna pettivrsta K 3—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma po ne
sprejemajo. Telefonski št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Meje Jugoslavije.

Še nobene končne odločitve.

LDU. Saint Germain, 22. maja. (Dun. KU.) »Temps« poroča: Črta, ki se je do-
ločila kot meja med Nemško Avstrijo in
Jugoslavijo, okrnjuje, kakor vse kaže, pra-
vice jugoslovanskega prebivalstva. Izka-
zalo se je radi tega, da je potrebno stvar
na nekaterih, v poštev prihajajočih točkah
izpremeniti. Ta revizija se je že izvršila,
vendar pa italijanska vlada dozdevno ni
pri volji dati svojo definitivno privolitev,
dokler ni urejeno mejno vprašanje med
Italijo in Jugoslavijo. Najbrže se bo radi
tega predaja mirovne pogodbe nemško-
avstrijskim delegatom zakasnela za neko-
liko dni.

Gorenja brzojavka, ki se je v teku
včerajšnjega dne že drugič ponovila, ka-
že, da se je odločitev o naših mejah na
severu zopet zavlekla. Poročilo samo na-
vaja, da Italijani silijo na to, da bi se prej
rešilo vprašanje njihovih meja z Jugo-
slavijo.

Da osvetlimo položaj, navajamo iz-
vleček poročila, ki je iz Pariza odšlo dne
19. t. m. in je včeraj došlo v Ljubljano. Po
tem poročilu je bil dne 19. t. m. v Parizu
položaj naših meja sledeči:

Italijansko-jugoslovanska
meja je bila določena tako:

Trbiž na Koroškem bi ostal Italiji.
Odtod bi šla meja po gorskih grebenih do
Črne prsti in odtod po kranjski meji do
Cerkna, ki bi bilo še jugoslovansko. Od tu
bi šla meja — Idrija bi ostala v Jugo-
slaviji — na Col, Nanos, ob kranjski meji
do Divače (ki bi ostala Italiji) in dalje na
Učko in Rašo. Reka bi bila svobodno me-
sto pod protektoratom zveze narodov.
Upravno kontrolo v mestu bi izvrševali
zastopniki Jugoslovancev in Italijanov. Ze-
lezniška Ljubljana—Sv. Peter—Reka bi bila
jugoslovanska.

Nemško-jugoslovanska meja
pa je dne 19. t. m. kazala približno tako-le:
Beljak nemški. Celovec bi ostal tudi Nem-
cem. Meja bi šla tik južno od Celovca.
Pač pa bi ostal Jugoslaviji Velikovec in
seveda Maribor. Jugoslavija pa bi dobila
v odškodnino Prekmurje. Ker pa je reši-
tev za Jugoslovane naravnost žaljiva,
jugoslovanska delegacija s tem ni mogla
biti zadovoljna. In tako nam je sedaj jasna
gorenja brzojavka, da se bodo sklepi gle-
de naših meja na severu še revidirali. Ta
revizija bo mogla biti le nam v korist.
Kako bo ta revizija vplivala na italijansko

mejo, se ne ve. Gotovo je le to, da tudi
danes ni še prav nič končno določenega.

IDU Berlin, 23. maja. (DunkU). »Lo-
kalanzeiger« javlja iz Zeneve: Da se pre-
preči ali vsaj odloži ministrska kriza v
Italiji, sta Clemenceau in Lloyd George
naprosila Wilsona, ki se je zavzemal do
sedaj odločno za Jugoslovane, naj svoje
varovance pregovori, da od svojih zahtev
nekoliko oustopijo. Prikrivajo pa, kar so
za ta primer sklenili dati Jugoslovanom.

Stavka v Trstu.

Kar je italijanska okupacijska oblast
postala gospodarica Trsta, je to osvobo-
jeno mesto že parkrat prav energično za-
stavkalo. Čudno in nerazumljivo se je
zdelo to — spriči veselega hrepenenja, s
katerim je bilo šlo iredentistično mesto Ita-
lijanom nasproti. Nerazumljivo se je mo-
ralo pozdevat posebno bralcem italijan-
skega časopisja in D'Annunzijevih lepih
proklamacij. Zato gotovo ni bilo težko,
prepričati evropsko javnost, da gre tu za
skrito, podzemsko rovarjenje jugoslovans-
kih elementov. Italijanska vlada je za-
mogla brez težav zabrisati dejanski po-
ložaj in je zvrnila vso odgovornost na
pleča slovenskega delavstva.

To pot ji ta poskus ne more uspeti.
Mestno učiteljstvo, to najzvestejše bojev-
ništvo iredentistične misli, ta nositelj vseh
protislovenskih in protiaustrijskih teženj,
je zapustilo šolske lokale in proglasilo
stavko. V znak solidarnosti se je priklju-
čilo gibanju delavstvo mestne elektrarne,
plinarne in mestnega vodovoda. Električni
tramvaj se je ustavil in zvečer so v raz-
košnih kavarnah mesta plapolale v pol-
mrazu na mizah skromne svečice.

Velika bi morala biti naivnost ob-
činstva, da bi si upala italijanska uprava
odvaliti tudi v tem slučaju odgovornost
na podzemsko rovarije slovenskih elemen-
tov. Zato ja ukanil socialni politik general
Petitti drugi izhod. Nekoliko je pomislil
in potem udaril s tem-le odlokom na ljudi,
ki so žrtvovali in tvegali za Italijo skoro
vse, kar je bilo v Avstriji mogoče:

»Ker zamore zapustitev dela po mest-
nih uslužbenih oškodovati poslovanje pli-
narne, elektrarne in vodovoda, ker je
potrebno in nujno, da se redno in nepre-
kinjeno delovanje teh javnih občinskih po-
slov z ozirom na oskrbo kraljeve vojske
v tej bčini zavaruje, zaukazujemo na pod-
lagi odstavkov 2. in 3. zaredbe najvišjega
poveljstva z dne 19. novembra 1918 in na
podlagi odst. 241. kazenskega zakonika
kr. vojske sledeče:

Točka 1. Voditelji, delavci, urad-
niki in nastavljeni pri občinski plinarni,
elektrarni in vodovodih so dolžni, da po-
vzamejo zapuščeno delo do ure 18. jutriš-
njega dne, to je 20. maja.

Točka 2. Oni, ki se bodo zoper-
stavljali, bodo na mestu zaprti in bodo
izročeni vojnemu sodišču kr. namestni-
štva, ki je pristojno, da izreče sodbo o
pregrešku samem. Kazen je odmerjena
do pet let vojaške ječe.

Točka 3. Z isto kaznijo bodo ka-
znovani oni, ki so se sicer v imenovanem
času prijavili k svojemu delu, a se ga ne
lotijo z običajno delavnostjo in pridnostjo;
ravno tako bodo kaznovani oni, ki bodo
ščuvali ali skušali preprečiti skrbno obno-
vo imenovanega javnega poslovanja. Pod-
pisan: Petitti.

V dobi visoko razvitega umevanja
socialnih problemov so postavili Italijani
na čelo uprave takega moža. Nič ne raz-
mišlja o vzrokih, ki so prisilili njegove
najfanatičnejše pripadnike k temu zadnje-
mu koraku. To so znaki, ki z bengalično
lučjo razsvetljujejo politični sestav, na ka-
tere se danes naslanja gospodstvo ita-
lijanskega meščanstva doma in v zasede-
nem ozemlju. Iz takih odlokov izhaja
smrad, ki prepričevalno kaže na razkra-
janje, katero se širi v državnih organizmih
kapitalističnih držav zapada. To so sile,
ki pripravljajo konec vladi laži in teptanja
ljudskih pravic. E. B.

Narodno predstavi- ništvo.

Belgrad, 18. maja 1919.

Po dvojnem prikitem bojnem glaso-
vanju med radikali in demokrat, klubom v
zbornici je bilo pričakovati takojšnjega iz-
bruha krize. To tem bolj, ker so se slišali
tudi glasovi o disonancah v ministrskem
svetu. Hudomušni ljudje so delili tudi že
ministrske sedeže. Toda očitno je prillil
kipečemu vinu g. Pribičević malo vode, če-
ravno marsikdo po njegovem opetovanem
poseganju v verifikacijsko debato tega ni
pričakoval. Vidi se, da presoja položaj
treznejše in še noče tja, kjer bi ga že radi
videli nekateri njegovi tovariši. Da se plen-
um pomiri, so te dni delali odseki, poseb-
no oni za poslovnik in za agrarno reformo.
Ostane pa dejstvo, da si stojijo glavni deli
demokrat, kluba in radikalcev v ostrem
nasprotstvu ter tekmujejo za eksekutivno
moč. Demokrati so sicer tačas po številu
močnejši, toda zato so radikalcu enotnejši
po svojem programu in svoji organizaciji.
»Jugoslovanski klub« hodi sigurno svojo
pot, kakor mu jo narekuje njegov program

ter politični zunanji in notranji položaj in
se drži še vedno linije: »svobodne roke«. Manj
sreče ima oficijelno opozicijski narodni klub,
kar je tembolj razumljivo vsakomur, čim bolj
pozna njegove sestavne. So v njem ljudje z iz-
razitim kulturno-bojnim programom, so pa tudi
možje z zelo simpatičnimi naziranj, ki stojijo po svo-
jem bistvenem stremljenju in hotenju veliko
bližje jugoslovanskemu klubu, kakor pa svojim
sedanjim klubovim tovarišem. Očitno pa se celota
ne čuti na sedanjih svoji poti sigurna in zadovoljna,
vsaj ne tako, kakor notorično opozicijski socijal-
ni demokratje. Med člani narodnega kluba
manjka zadnji čas velikokrat dr. Paveliča
in ljudje, ki radi kombinirajo, si ustvarjajo
celo vrsto kombinacij. Toda nar. klub molči in
edini važnejši pojav v njegovem okviru je ožja
kooperacija Starčevićancev in Šurmin-Lorkovičev
skupine, kar naznanja tudi »Hrvat«, ki je postal
skupno glasilo in gotovo na poznejšo svojo
škodo prevzel med svoje sodelavce in urednike
tudi nekaj ljudi z izrazitim kulturno-bojnim
naziranjem. Naša naloga ni, premotivirati s tega
stališča za verne elemente pri Starčevićancih
morebitno nastalo škodo. Banovinski del naše
stranke ima vsaj dovolj prilike, da z vso dosled-
nostjo dela za celotni naš program.

Takšni so prav pregledno orisani od-
nošaji v narodnem predstavništvu. V podrob-
nem pa bi imeli zaznamovati še veliko
cepkanja med manjšimi skupinami, posebej
še pri nacionalcih in samostalcih. Tudi del
Makedoncev še stoji izven strank in Črno-
gorci še niso sigurno zasidrali. Verifikacijski
odbor pa je vrget kakor Erida spet
plenumu v dnevnem redu za sredo »zlati
jabolko razpora«.

Ugotovimo.

V Ljubljani smo imeli nekaj dogovo-
rov, kjer smo ugotovili skupne smernice
ter si lojalno zajamčili skupen nastop v
vseh glavnih vprašanjih. Ob nesreči na
Koroškem smo celo napravili skupno iz-
javo vseh treh strank. Iz Belgrada pa nam
prihajajo vesti, da o tej lojalnosti ni nič
čutili. Ugotovimo le nekaj tozadevnih
dejstev.

Prav značilna je izjava Ribnikarjeva
v zadevi našega vseučilišča, ki je gotovo
za vse naše sloje in za vse naše stranke
važna skupna kulturna zadeva. Čujemo,
da je bistveno izjavil, ko so ga vprašali
o skupnem nastopu: »Kaj bomo lazili
tja okrog, saj imamo mi ministra v našem
klubu in ga lahko tam informiramo in
vprašamo.« Seveda vsled tega ne bo skup-
nega, dogovornega nastopa; jugoslov. klub

LISTEK.

Dr. Jos. S.-č.

Stična.

(Dalje.)

Stična v svetovni voski.

Goriška bogoslovna in goriško bogo-
slovno učilišče sta iskala zatočišča. Prvo
šolsko leto tekom vojne sta še prebila v
Gorici. Težko je sicer šlo, kajti semeniško
poslopje z vsemi zadevnimi prostori jima
je bilo takoj od vsega početka odvzelo ter
spremenjeno v vojaško bolnico. Ampak po-
magala sta si drugod, kakor je baš šlo. To-
da od 23. maja 1915 dalje, ko je izbruhnila
vojska z Italijo, jima ni bilo več obstanka
v Gorici; Gorica je prešla v območje so-
vražnega ognja ter postala vedno strašnej-
še torišče granat, razdejanja, ognja in krvi.
Iskali so torej prostorov za bogoslovno
in učilišče drugod: na Koroškem, v št.
Andražu, v Ljubljani itd. Odgovor je bil
zmerom odklonilen. Končno so potrkali
tudi v stiškem samostanu. In ta vrata so se
čudovito gostoljubno odprla; bogoslovna
in učilišče sta tukaj dobila mirno in varno
vojno zavetišče. Kdo ve, kaka usoda bi
jima bila drugače odmerjena! Najbrže bi
bila morala sploh prenehati, kakor se je to
z drugimi šolskimi zavodi v Gorici zgodi-

lo. Vojaštvo je bilo povsod vse le količkej
porabne prostore zaseglo; poleg tega še
tiste velike težkoče radi prehrane! V te-
kočem šolskem letu 1918-19 n. pr. ne de-
luje ne bogoslovna ne učilišče. Hotela
sta biti zopet doma v Gorici, domov sta
šla, pa sta ostala na cesti.

Poleg bogoslovnice in učilišča je dobil
v stiškem samostanu primerno zavetje tudi
goriški knezoškof ter njegova ordinari-
atska pisarna. Bogoslovci so bili tu tri šolska
leta od jeseni l. 1915 do pomladi l. 1918.
Priložena tabelica nam podaja pregled za
ta čas.

Šolsko leto:	1915/16	1916/17	1917/18
Slovenci	39	29	15
Hrvati	12	6	7
Italijani	23	23	18
Skupaj	74	58	40

Za samostan je bilo to bivanje gotovo
velika žrtev. Vsak nepristransko so-
deč človek bo moral to priznati. Kajti bogo-
slovna in učilišče tvorila obrat oz. zavod
svoje vrste, ki ima čisto druge po-
sle, drug

namen in čisto drug dnevni red kakor pa
cistercijanski samostan. Poleg bogoslovcev
so bivali v njem tudi — enega izvzemši —
vsi profesorji, ki po bornih hišicah v vasi
niso mogli dobiti nikjer primerne stan-
ovanja, dalje služabništvo. Tako je bilo le
z bogoslovjem, brez ordinarijata v prvem
šolskem letu 1915-16 krog 85 oseb v samo-
stanu nastanjenih.

In vendar je samostan ves ta ogromen
obrat sprejel v svojo sredo. Duh starih ci-
stercijanskih menihov se je v ti gostoljub-
nosti pokazal v polni krasoti. Zasluge pa,
ki si jih je gostoljubni stiški samostan za
naš narod tukaj pridobil, so v gotovem ozi-
ru neprecenljive. Če bi njih ne bilo, bi naj-
brž ne bilo tudi tistega goriškega bogo-
slovja, ki je začasa vojne dobavljal naše-
mu narodu v Primorju navdušenih mladih
delavcev ne samo na versko-kulturnem,
ampak tudi na narodnem polju. Štiri ško-
fije vzgajajo v njem svoj svečeniški nara-
ščaj, goriška, tržaška, poreška in krška.
Pretežna večina, navadno dve tretjini bo-
goslovcev so Slovenci in Hrvati, kakor to
odgovarja narodnostnim razmeram škofij.
Stiški samostan je omogočil, da je naš na-
rod tam ob laški meji v Primorju dobival
dobrih voditeljev, ki ga z mladeniškim og-
njem v najhujših časih drže po koncu; ki
se sedaj za strašne laške okupacije žrtvu-
jejo zanj in mu ščitijo njegove največje ver-
skonjavne in narodne svetlinje. Noben za-

vod na Slovenskem ne more v tem oziru
s Stično tekmovali. Koliko drugih zavodov
po našem ozemlju je vzgajalo naraščaj le
za nenasišne svrhe militarizma! Iz stiškega
samostana pa so tri leta izhajali boritelji
za prve kulturne ideale v najbolj prizade-
tih in najbednejših krajih naše domovine.
Tega mu domovina ne sme pozabiti.

—:—

Naj sledi nekaj zanimivih podrobnosti
iz te vojnobogoslovne dobe v Stični.

Bogoslovci so imeli svoj oddelek; sta-
novali so vztočno od cerkve v severnem
samostanskem traktu, v I. in II. nadstrop-
ju takozvane stare prelature. Sebe za pre-
davanja so bile deloma tukaj, deloma v pr-
vem nadstropju vztočnega trakta ob po-
toku. V tem traktu so imeli svoje sobe tudi
bogoslovni profesorji. Prav tako sta imela
tukaj in sicer na južnovztočnem kotu dru-
gega nadstropja svoje prostore knezoškof
goriški ter njegova ordinariatska pisarna.
Bogoslovci so dobili radi drugačnega
dnevnega reda tudi posebno kapelico v
opatski kapeli ter lastno obednico. Nad-
škof in njegove osebe ter profesorji pa so
se shajali za obed in večerjo pri mizah v
isti obednici, kjer je imela svoja mesta vsa
samostanska družina: opat, patri in bratje,
in kjer vlada, izvzemši posebne izvanred-
ne prilike, vedno strog »silentium perpe-
tuum.« (Dalje.)

Dnevne novice.

— Nemški in nemčurški krvosesi so dolgo časa izmagovali naše ljudstvo, ni pa se jim posrečilo uničiti našega blagostanja tako, da ne bi mogli podpisavati državnega posojila. Kdo izmed nas se ne zaveda važnosti sedanje dobe, ko se polaga temelj bodoči zgradbi? Odveč bi bilo omenjati ugodnosti, ki se nudijo podpisovalcem državnega posojila. Država apelira le na samozavest in razsodnost svojih članov. Čas hiti, naj hiti zato tudi vsak zaveden Jugoslovane!

— Iz našega uredništva. V uredništvo »Slovenca« je vstopil g. Engelbert Besednjak.

— Poroka. V nedeljo dne 25. maja se v Dobu pri Domžalah poročil član našega uredništva, g. Viktor Cenčič z gđ. Ano Zanoškaro. Obilo sreče!

— Uprava »Slovenca« sporoča, da bo dne 31. t. m. ustavljen časopis vsem onim naročnikom, ki do tega dne ne bodo poravnali naročnine.

— Poziv. Med 28. aprilom in 6. majem t. l. sta poslali Leonovi družbi v Ljubljani dve stranki 15 K, ena (Valerija Jerajeva?) iz Žužemberka 5 K, druga (Janez Evina?) iz Maribora 10 K. Blagajnik Leonove družbe ni dobil teh nakaznic v roke, zato prosil vsakega, ki bi imel kakšen namen se je poslati denar. V Ljubljani, 22. maja 1919. — Dr. Fr. Detela, blagajnik L. D.

— Jeseniško okrožje Jugoslovanske Stokovne Zveze ima sejo to nedeljo 25. maja ob 10. uri dopoldne v Delavskem domu. Zastopniki skupin naj se seje zanesljivo udeležijo!

— Begunske podpore. Dež. vlada je sprejela načrt naredb, katera določa, da preneha pravica do zaostankov redne begunske podpore za čas pred 16. prosincem 1919 z dnem 20. majem 1919 in se izplačuje samo še zaostanki, ki so se do tega dne prisodili. Pravica do naknadne begunske podpore v smislu § 9 drž. zak. z dne 31. decembra 1917 št. 15 ex 1918 ostane neizpremenjena.

— Koroški begunci. Za oblačila bednim koroškim beguncem je deželna vlada dovolila prispevek v znesku 20.000 K.

— Bolno-oskrbni stroški na štajerskem. Deželna vlada je odobrila predlog po katerem se za območje deželne vlade za Slovenijo razveljavlja štajerskim bolniškim blagajnam od deželnega odbora v Gradcu dovoljevanje 20% popust bolno-oskrbnih stroškov v deželnih bolnicah na štajerskem.

— Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Sibiriji. Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Sibiriji je zopet možno, in sicer velja za to dopisovanje sledeče: Pišejo naj se samo dopisnice, kratko, razločno in s črnilom. Dopisnice naj se vložijo v kuvertu in pošljejo ali pa prineso v pisarno »Slov. Rdečega križa« v Ljubljani, Poljanska cesta (Alojzijevešče, II. nadstropje, vrata 39. Opozorjamo, da je mogoče dopisovati le z vojnimi ujetniki, ki so v Sibiriji, z onimi, ki se nahajajo v evropski Rusiji, pa je dopisovanje točasno še nemogoče.

— Potni stroški epidemijških zdravnikov. V naredbi št. 201 od dne 12. 12. 1918 Uradni list št. XXV je sprejet dodatek, po katerem bode deželna vlada v javni sanitetni službi zaposlenim (epidemijškim) zdravnikom v popolnitev kilometrine dajala pod gotovimi pogoji še izredne nagrade.

— Pri okrožnem rudarskem uradu v Celju je razpisana služba kancelista v XI. čin, razredu in služba začasnega sluga. Prošnje je vlagati do 15. junija 1919 pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani. Več pove uradni list št. XCIII z dne 16. maja 1919.

— Pozdrav slovenskih fantov. Fantje, ali še vedno koketirate po ljubljanski promenadi? Pridite! Bomo na Koroškem koketirali s »Švabom«. Pridite! Pozdravljamo vsa ljubljanska dekleta in cenjene bralce in bralke Slovenca. — Čet. Šetina, des. Gabrič R., pods. Rado Iv., pešci Kovacič, Jazbec Al., Frančeskin Jož., Strlič Jak., Poljanšek Fr., Legiša Rih., Zabrič Franjo — vsi od ročnih strojnic.

— Zasebni uradniki in uradnice. Na razna vprašanja sporočamo, da ima pristop k Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju vsak, kateremu sodi značaj zasebnega uradnika. Društvo ima danes nad 1500 članov. Člani so uvrščeni v strokovne skupine, tako da more vsaka skupina nemoteno po drugih delovati v okviru društva za svoje koristi. Dne 2. marca sklenjeni izredni občni zbor se bo vršil koncem meseca junija, na katerem pride v razpravo nov poslovnik, ki bo nadomestoval dosedanja pravila in pravilnik glede podpor. Ker odbor krajevne skupine v Celju, ki je prevzel nalogo, zastopati zasebno uradništvo cele Slovenske Štajerske, ne deluje, naj se zasebni uradniki in uradnice te pokrajine prigrasijo naravnost v osrednji društveni pisarni v Ljubljani. Poljanska cesta št. 3.

— Prispevki za koroške begunce. Zavarovalni oddelk za Kranjsko v Ljubljani je izročil podpisnemu uradu dne 17. t. m. za koroške begunce znesek 720 K in dne 20. t. m. 420 K 20 vin., kateri znesek je nabrala gđ. Tončka Cotman na župnem sokolskem izletu v Polhovem gradu dne 18. t. m. Podpisani urad se v imenu koroških beguncev darovateljem in nabiralcem najtopleje zahvaljuje. — Posredovalni urad za begunce SHS v Ljubljani.

— Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo ima v Dravljah večjo množino plošnatga, kakor tudi nekaj okroglega železa, ki se ga bo oddajalo obrtnikom in drugim direktnim uporabnikom. Prekupci so izključeni. Tudi trgovcem se začasno ne bo oddajalo. Seznam se nahaja v pisarni Gospodarske komisije, kamor naj se pošljejo pismene vloge do 5. junija, iz katerih naj bo razvidna zaprosena množina in dimenzija. — V Zalogu se nahaja večja množina starih železniških tračnic, dolgih 3—9 m. Gospodarska komisija jih bo oddajala le obrtnikom in direktnim uporabnikom. Pismene prijave naj se nasplošno na Gospodarsko komisijo za stvarno demobilizacijo. Gospodarska komisija ima še nekaj voskovega nadomestila in perizina. Svečarji naj stavijo ponudbe najkasneje do 15. junija Gospodarski komisiji.

— Prošnja. Podpisanka lepo prosim onega, kdor piše brezimna pisma gospodoma Turnšku in Badijuri, naj neha, ker sem po nedolžnem jaz obdolžena in že celo obsojena, da jima pisarim. — Terezija Kolenc.

— Naša nova država stopa v svet z upravičenimi nadami do sijajnega razvoja in blagostanja. Domorodna dolžnost, pa tudi osebni interes vodi vsakega do tega, da podpre interes naše svobodne kraljevine. Ni se mu bati, da bi pri tem naletel na tak zaključek, kakor je bil za Avstrijo vsakemu razsodnemu človeku jaseen že tedaj, ko so nas tedane državne oblasti z grožnjami in nemogočimi obljubami silile, naj podpisujemo nešteta vojna posojila. Nimamo torej dvoma, da bo vsakdo, komur sredstva to količinkaj dopuščajo, rad posegel po razpisani 4 % Državnem posojilu kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, dokler je še čas.

— Učiteljem beguncem s Primorskega na znanje! Dne 17. aprila t. l. se je reorganiziral odsek goriških učiteljev-beguncev. Izvoljeni odbor obstoja iz naslednjih članov: Fran Merljak, predsednik; Kristina Doljak, namestnica; Vinko Gregorič, tajnik; Fran Erjavc; Rezika Pipan in Fr. Strgar. — Ker hoče klub urediti katastrofe vseh primorskih učiteljev-beguncev, naj se mu vsi kolegi in kolegije, ki tega do danes še niso storili, pri odseku javijo do 10. junija t. l., in sicer z osebno popisnico, ki naj vsebuje podatke o maturi, usposobljenostnem izpitu, o vseh dosedanjih nameščenjih ter natančni sedanjim naslov. — Klub bo večkrat prirejal tudi sestance in razpravljajl o naših aktualnih vprašanjih. Tovariši in tovarišice, v Vašem interesu je, da se teh sestankov udeležujete polnoštevilno. — Vse vloge naslavljajte: Klub primorskih učiteljev-beguncev, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13/55.

Ljubljanske novice.

lj Zahvala. Ginjenim srcem se najiskreneje zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli že, pismeno ali ustmeno, povodom mojega godu oziroma mojega 33letnega službovanja na mestnih deških šolah in 40letnice mašništva sodelovali pri prireditvi in poveličanju prelepe cerkvenošolske slavnosti v trnovski mestni župni cerkvi v Ljubljani 18. t. m., osobito preč. gospodom duhovnim sobratom, ki so mi stregli pri presv. Daritvi; potem velespoštovanim članom mestnega šolskega in občinskega sveta ter zastopnikom mestnih ljudskih šol, ki so s svojo vspodbudljivo navzočnostjo slavnost povzdignili; posebej velja zahvala g. Alojziju Potočniku, mestnemu učitelju, za njegovo mojstrsko vodstvo in vestno oskrbo cerkvenega petja in orgljanja, sploh vsem gospodom tovarišem mestnim učiteljem in bivšim nepozabnim mojim učencem za njihovo izneznadeno in spretno sodelovanje na koru, s čemer se je vsa prelepa slavnost tako sijajno povzdignila v čast Božjo, pa tudi ne le v čast II. mestne ljudske šole, ampak tudi celega mestnega učiteljstva in obenem v nepozabni blagodejni spomin naše nam izročene šolske mladine. — Hvala torej in slava vrlemu učitelju! — Preljubi tovariši: v izkazanem znaku, kako prijetno je delo, kjer cerkev in šola v slogi in edinosti sporazumno skupaj delujeta, v pravi krščanski odkritosrčni medsebojni ljubezni in v ljubezni do izročene nam mladine, le srčno, pogumno naprej v časni in večni blagor mladine ter v slavo in moč naše lepe domovine Jugoslavije! — Ljubljana, 21. maja 1919, Jan. Smrekar.

lj Grobovi in spomeniki. Obiskal sem grob pokojnega gospoda dr. Naceta Žitnika. Brez spomenika! S travo prerasel! Pozablien dasi si delil dobrote dušnim,

da si sam v revščini zatisnil trudne oči! V šestih letih ni bilo časa, postaviti mal spomin; kajti pobijamo in koljemo se med seboj prav po zverinsko ves čas, in pozabljeni, s travo preraseni grobovi so nam postali nekaj čisto vsakdanjega. Samo radoveden sem, kje je tisti denar, katerega smo darovali v ta namen? Naj bi se vsaj porabil v dobre namene, saj Ti maraš po smrti še manj za proslavo. — In stotine vojaških grobov? Kdo se meni za nje, dasi poživajo v njih junaki, ki so odbijali sovražne napade ob Soči, da so drugi lahko mirno spali, kopicili milijone in življenje v polni meri uživali. Zlasti pokopališče »nevnikov« za luteranskim mirovdorom je v prav žalostnem stanju. Ali se ni »bralo tudi za vojaške grobove več tisočkrat? Kdo ve za nje? —

lj Nov zdravnik. Med tržaškimi Slovenci dobroznani zdravnik dr. Volavšek, specialist za pljučne bolezni, priseljen zapustiti Trst, začne v kratkem ordinirati v Ljubljani.

lj Opozorjamo na koncert Pirkove-Igorove in Doubravske, ki se vrši v veliki dvorani hotela »Union« danes ob 8. uri zvečer.

lj Nameravana demonstracija proti skladbam g. Lajovic na nocošnjem koncertu. Gotovo je še v spominu dogodek, ki se je odigral v Nar. gledališču o priliki demonstracij zoper »Evelino«. G. Lajovic je moral takrat zapustiti gledališče; tožil je nekega člana gledališča in ker je ta afera za dotičnega člana neugodno izpadla, mislijo bajó demonstrirati pri nocošnjem koncertu proti skladbam gosp. Lajovice. — Daleč smo prišli!

lj Gg. tiskarnarjem in državnim uradom v uravnavanje Vagon z raznimi, zelo nujni mi potrebščinami za naše obratovanje je došel po nemali zaslugi našega poslaništva na Dunaju in ljubljanske centralne uprave za trgovački promet že 16. t. m. v Ljubljano. Nakladanje in carinski ogled na Dunaju se je izvršil tekom dveh dni, prevoz iz Dunaja do Ljubljane je trajal pet dni, blago leži pa na ljubljanskem kolodvoru že 8 dni, reci o s e m dni, ne da bi se potrudila kompetentna oblast ga zacariniti. Vsled nejasnosti, katero blago je podvrženo kompenzaciji, je sklical nemški carinski urad celo izven uradnih ur sejo ter rešil zadevo tekom par ur, v lastni državi treba se pa privaditi... Toliko v pojasnilo prizadetim državnim uradom, ki urgirajo znamke ni druge važne državne tiskovine ter pristavljajo opazke: da slovenske tiskarne niso zmogljive. Poleg visoke carinske dobrote bomo morali plačevati še nepotrebno skladnino.

Društvo tiskarnarjev v Sloveniji. lj Česka obec v Ljubljani naznanja svojim članom kakor tudi od njih vpeljanim gostom, da se vršijo redni sobotni sestanki začeni z dnem 24. t. m. v društveni sobi, pritriljeje na desno v Narodnem domu.

lj Občni zbor skupine Jugoslovanske Stokovne Zveze »Tobačna tovarna« se vrši v torek 27. maja ob pol petih popoldne šestakobski prosveti. Na vspredu so poročila, volitev odbora in slučajnosti. Udeležijo naj se občnega zbora po možnosti vsi člani.

lj Občni zbor pomočniškega zbora gostilničarske zadruge ljubljanske se vrši dne 26. maja 1919 ob 11. uri ponoči v prostorih kavarne »Central« na Sv. Petra napisu, po dnevnem redu §§ 8 in 10 pravil pomočniškega zbora. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

lj Društvo državnih uslužbencev kraljevine SHS na slovenskem ozemlju ima odborovo sejo v četrtek, dne 29. t. mes., ob pol dvajsetih v posvetovalnici mestnega magistrata. Tajništvo obenem nujno prosi, da mu izroče do tega dne vse zamudne organizacije članske seznane, brez katerih je popoln članski kataster nemogoč. Blagajnik pa rabi članarino za drugo četrtletje.

lj Vojaška godba v Ljubljani. Po razsulu bivše Avstrije je ostala Ljubljana brez vojaške godbe. Da bi bila potrebna i za vojake i za naše društveno življenje, nihče ne dvomi. Ali se pa kaj za nje oživotvorenje stori? Kakor čujemo, ni po razsulu ostalo nič: ne godcev, ne godal, ne not, prav nič. Vse to treba iznova dobiti. V to pa treba denarja. Za nabavo vsega glasbenega orodja bi trebalo 100.000 K, a ni vinarja. Popolna vojaška godba (44 mož) bi stala državo na leto blizu pol milijona kron. — Najtežje bo dobiti izvežbane moči. G. kapelnik, dr. Jos. Čerin, ki je dospel iz tujine v začetku aprila t. l., se pošteno trudi — kolikor vemo — da bi stvar čim prej prišla v tek. Bil je te dni osebno v Belgradu pri vseh odločujočih činiteljih, tudi pri slovenskih ministrih; dobil je povoljne izjave. Uspeh se bo gotovo kmalu pokazal. — Pri tej priliki je gotovo prav, da opozorimo našo državo na glasbeno šolstvo: bivša Avstrija je vzdrževala v Pulju šolo za godbene vajence (Musikjungenschule); ali imamo v državi kaj takega? Koliko sposobne mladine bi dobilo s tem posla!

Orkestralno društvo »Glasbene Matice«. Kot bistveno obstoini del društva

»Glasbene Matice« se je osnovalo na ustanovnem zborovanju v nedeljo, dne 18. maja orkestralno društvo »Glasbene Matice« s sedežem v Ljubljani, kojega namen je, gojiti resno instrumentalno in prvi vrsti slovansko glasbo. Sestavljen se je poslovni red društva in izvolil začasni odbor. Društvo šteje že lepo število izvršujočih članov in bo pričelo v najkrajšem času s skupnimi vajami v godalnem orkestru (gosli, viola, čelo, kontrabas) pod vodstvom dirigenta prof. Jeraja, ki je bil dolgo vrsto let koncertni mojster na dunajski dvorni operi in v filharmoničnem orkestru. Ljubitelji glasbe, ki se čutijo zmožne sodelovati v orkestru, se kot novi člani lahko prijavijo pri imenovanem g. dirigentu tik pred skupnimi orkestralnimi vajami, ki se bodo vršile v veliki dvorani »Glasbene Matice« in se bodo razglašale na društveni deski v veži »Glasbene Matice«. Prva skupna vaja se vrši v petek, 30. maja ob 20. uri. — Odhór.

lj Muzej je odprt za splošen poset vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne. Za korporativne posete n. pr. šole, društva itd. na vsak dan proti temu, da javijo zadevne korporacije svoj prihod vsaj 24 ur prej. — Ravateljstvo.

lj Kam gre tobak? Domačini, ki smo po trafikah vsaj deloma znani, dobimo tako-le prva dva dni še cenejši tobak za svačice, pozneje se nam pa ponuja le po 4 K 50 vin. Na lastne oči sem se pa prepričal, da dajejo v neki trafiki popolnoma tujim ljudem, katerim se že z obraza bere, sosebno ženskam, da bode šla »sladka travica« čez italijansko demarkacijsko črto, tobaka po 2 K 70 vin. cele ovoje: po 20, 30, da, celo 40 zavitev. »Že smejo,« sem si mislil, »a mi bomo pušili mesto cenejšega, pa dražjega.« Da prihajajo ponjkar z ročnimi kovčegi, to sem tudi pozabil povedati. Pa to se ne godi skrivno, ampak javno. Tedaj... Tobakar.

lj V dopisu »Slovenca« z dne 21. t. m. »Načelnik aprovizacijske komisije neupravičeno prodajal sladkore, v katerem se zagovarja Anton Boc, češ, da je dobil sladkor od svojih prijateljev Stacul-Holzer-Terdina, prosi tvrdka F. Terdina v Ljubljani na Starem trgu, da objavite, da z v dopisu omenjenim Trdinom, tvrdka ni identična.

lj Abortus s posebnim ozirom na umetni abortus. »Slov. zdravniško društvo v Ljubljani« je na svojem rednem občnem mesečnem sestanku dne 24. aprila razpravljalo o splavu s posebnim ozirom na umetni splav. Referent je v daljšem poročilu orisal problem splava s populacijsko-političnega, biološkega in medicinskega stališča. Posebno važnost je treba pripisovati splavu v sedanjih časih, ker se iz velikih kulturnih centrov preseljuje tudi k nam omalovaževanje nosečnosti in kot posledica tega umetni splav. — Kakšno stališče naj zavzame zdravnik v vprašanju umetnega splava, je odvisno edino in samo od doznanih znanstvenih naukov in od zakonitih določb, ki umetni splav prepovedujejo, v kolikor ni potreben, da se reši mater smrtne nevarnosti. Ker so pa mnjenja o strokovnih indikacijah še deljena, naj se zdravnik v vsakem takem slučaju posvetoje še z drugimi kolegi. — Izčrpan referat o vprašanju umetnega splava izide v medicinskem listu.

lj Razborita ženska. V četrtek dopoldne je prinesla neka ženska iz Mateje na trg prodajati mleko in ga hotela dajati po 3 K liter. Ko ji je tržni stražnik to ceno zabranil in napovedal, da sme mleko prodajati kvečem, po 2 K, je Matenka začela razgrajati in kričati ter zlivati mleko proč, kar so ji raposled le preprečili ter jo odvedli v svojo legitimovanja k uradu. Ženska se bo prepričala, da se cen ne sme tako uvijati, kakor tudi, kako se ima na trgu obnašati ter da mleka ne sme zlivati proč, čeprav je njena last.

lj Gospodična (vpokojena tobačna delavka), stanujoča baje na Opekarski cesti, ki je imela svoječasno v reji nezakonsko deklico Jahaut Marijo, se naproša, da se zgasi v pisarni Dobrodelnosti, Ljubljana, Poljanska cesta 4.

Imena porotnikov za drugo porotno zasedanje, ki se prične 23. junija t. l.: Glavni porotniki: Arh Gašper, posestnik in gostilničar, Boh. Bistrica; Adamič Anton, trgovec, Kranj; Stare Ivan, posestnik, Sp. Seničica; Urbanija Pavel, posestnik, Potoška vas; Bizjak Franc, posestnik, Vižmarje; Juvan Franc, posestnik in gostilničar, Olševk; Drelse Oton, tovarnar in posestnik, Ljubljana; Dominic Uroš, posestnik, Ljubljana; Lenče Jernej, orož. stražn. v p., Kleče; Javornik Jak., posestnik, Vel. Mlačevo; Rogač Jožef, posestnik, Zg. Lipnica; Babnik Valent., posestnik, Št. Vid nad Ljubljano; Grad Jak., posestnik, Vevče; Smuk Simon, tovarnar, Retnje; Grošelj Alojzij, posestnik, Dobje; Illov Franc, posestnik in krojač, Ustje; Meglič Aleš, posestnik, Lom; Kotar Ivan, posestnik, Gabrovka; Avšič Andrej, posestnik, Sneberje; Košir Anton ml., posestnik in krojač, Kovor; Zupan Iv., posestnik in gostilničar, Boh. Bela; Kožmelj

Josip, posestnik in mesar, Železniki; Vrtačnik Ivan, posestnik, Ljubljana; Rozman Ivan, posestnik, Bitnje; Gartroža Iv., posestnik in gostilničar, Sp. Zadobrova; Dolinar Ivan, trgovec, Poljane; Ankele Iv., posestnik in gostilničar, Sv. Ana; Mrhar Vid, posestnik, Guncle; Štupica Franc, trgovec, Ljubljana; Zalar Rudolf, posestnik, Ljubljana; Furlan Martin, posestnik, Verbljene; Kleindienst Ivan, posestnik in gostilničar, Predtrg; Martinc Anton, posestnik, Ljubljana. — Namestniki porotnikov: Kačar Karel, zelar in posestnik, Ljubljana; Srebot Ivan, čevljar in posestnik, Ljubljana; Schwentner Leopold, knjigotrzec, Ljubljana; Rojina Josip, krojač in posestnik, Ljubljana; Dobeic Oswald, trgovec in posestnik, Ljubljana; Čuč Karel, tiskarski upravitelj in posestnik, Ljubljana; Rebolj Josip, ključavničar in posestnik, Ljubljana; Zalar Matija, pek, Ljubljana; Mihelič Josip, trgovec, Ljubljana.

Ij Spored koncerta, ki ga priredi operna pevka gđc. Hana Pirkova-Igorova v »Unionu« danes ob 8. uri zvečer: I. del: 1. a) Hoffmeister: Poletna noč, b) Škrjanc: Vizija, c) Škrjanc: Večerna impresija, d) Ravnik: Melanholija. 2. Suk: Pomladna idila — klavir. 3. a) Lajovic: Mati in dete, Mesec v izbi, Ah, tako prešla mi je mladost..., Kaj bi le gledal... II. del: 4. a) Novak: V dolini novega kraljestva (Prolog, Vir upanja, Epilog). b) Karovič: Slovacica, 5. a) Suk: Romanca, b) Smetana: Polka v F. duru, 6. a) Dvořák: Ké ž dnem muj sam! b) Dvořák: Biblijska pesem, c) Mogočni bogovi. — Na klavirju bo spremljevala Gusta Doubravská iz Prage. — Spored je bogat in zanimiv. Priporočamo ga občinstvu za obilen obisk najtopleje.

DANILOVA ŠTIRIDESETLETNICA.

Sinoči je praznovalo naše narodno gledališče prvič slavje te vrste, eden slovenskih igralcev je dosegel 40 letnico delovanja na našem odru. Večer je bil pomemben. Pozdravljen od vseh, sredi rož in vencev ter darov, je stal slavjenec sredi odra. Te ure ne bo pozabil nikoli, bil je to gotovo najlepši trenutek njegovega življenja. V imenu konzorcija mu je govoril član konzorcija g. prof. Grafenauer, ki je omenjal težke dni in boje, ki jih je moralo prestatati naše gledališče in je voščil jubilaru na mnoga leta. Krasen in pomemben govor je imel g. Hinko Nučič, ki je orisal vso dolgo težko pot našega Danila in slovenskega igralca sploh, čestital mu e v imenu vseh igralcev k tako pomembnemu jubileju in mu želel, da bi ostal še mnogo let med njimi čil in zdrav. Nato sta se stara prijatelja prisrčno objela in poljubila. Igralci so darovali jubilaru krasno salonsko uro. Konzorcij mu je daroval velik zelen venec s slovenskimi trakovi. Glasbena Matica mu je tudi darovala venec. Kdo se more spominjati vseh vencev, šopkov in darov, ki jih je sprejel ta večer. Gospa Borštnikova se je v prisrčnem nagovoru spominjala vlog, ki jih je igrala z njim na odru in mu je darovala lep šopek. Danilo se je ginjen zahvaljeval in dejal, da ni zaslužil tega, in da mu je zadostno plačilo zavest, da je toliko občinstva, ki se zanima za slovensko dramo in ki jo ljubi, kot jo ljubi on. Ploskanje in živjoklici občinstva niso hoteli ponehati, zopet in zopet se je moralo dvigniti zagrinjalo in pokazati jubilaru, prvega igralca naše grude, ki je preživel 40 let na našem odru.

Narodno gledališče.

Drama.

24. maja, sobota: »Zemlja.« B 57.
25. maja, nedelja: »Smrt majke Jugovčev.« Izven. abon.
26. maja, ponedeljek: »Zemlja.« A 57.
27. maja, torek, pripravilisti: »Tekma.« Izven abon.

Opera.

24. maja, sobota: »Favart.« A 56.
25. maja, nedelja: »Favart.« C 56.
26. maja, ponedeljek: Zaprt.

Nainovejše.

JUGOSLOVANSKI KLUB.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 23. maja. »Narodna Politika« piše: Jugoslovanski klub se drži z železno doslednostjo svojega načela. Njegovo načelo je, ne mešati se v boje ostalih strank. Zato pa delajo njegovi poslanci marljivo v posameznih odsekih.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 23. maja. »Narodna Politika« poroča iz Belgrada: Dvoboj med Demokrati in Radikalnim klubom traja dalje. Demokratje so jasno odkrili svoje karte. Prevzeli bi vladu v svoje roke, vendar imajo pomisleke, ker se boje, da ne bi v tem slučaju poleg Radikalnega kluba

ba tudi Jugoslovanski klub in drugi prešli v opozicijo. Ministrska kriza je še vedno v akutnem stanju. Nikogar pa ni, ki bi hotel prevzeti sam odgovornost pri tem težavnem notranjem in zunanjem položaju.

RAZDOR V NARODNEM KLUBU?

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 23. maja. »Rječ SHS« od dne 21. t. m. prinaša telefonsko poročilo iz Belgrada, da je nastal razdor v Narodnem klubu. »Hrvat« izjavlja, da so te vesti neosnovane, ker Narodni klub ni bil nikdar tako solidaren kot danes.

HRASNICA OSTANE V NARODNEM KLUBU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. Vesti demokratskih listov o izstopu poslanca Hrasnica iz Narodnega kluba so neresnične. Hrasnica ostane slej ko prej v Narodnem klubu.

K RADIKALCEM.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. Predsednik bosanske vlade Šola in poslanec Jeftanović sta vstopila v Radikalni klub in sta že pri verifikacijski debati glasovala z radikalci proti demokratom. Isto tako je vstopil v Radikalni klub bunjevački poslanec katoliški duhovnik Brajić.

TAJNA SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. Včeraj popoldne ob 4. uri se je vršila tajna seja Narodnega predstavništva, pri kateri se je razpravljalo o zunanjem položaju, pred vsem o vprašanjih, ki stojijo tik pred rešitvijo na mirovni konferenci v Parizu. Jutri se nadaljuje verifikacijska debata.

DELO ZA AGRARNO REFORMO.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. Delo agrarnega odseka se ni nadaljevalo, ker ni bilo predloženih nobenih predlogov. Danes so se vršile neobvezne razprave o kmetiskem in kolonijatskem vprašanju, a prišlo ni do nobenega sporazuma, ker ni finančne podlage za rešitev tega vprašanja. Finančni minister zahteva natančne podatke za agrarno reformo, da more napraviti potreben finančni načrt.

MINISTER ZA AGRARNO REFORMO — ODSLOPL.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 23. maja. Zagrebška Korespondenca javlja iz Belgrada po zanesljivih vesteh, ki prihajajo direktno iz ministrstva za agrarno reformo, da namerava minister dr. Poljak podati ostavko, ker ne more izvesti agrarne reforme po načrtu, ki ga je on predlagal in zagovarjal.

BOSANSKI VELEPOSESTNIKI V BELGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. V Belgradu je dospela deputacija skupščine veleposestnikov iz Bosne in Hercegovine, ki je zborovala v Derventi. Deputacija pod vodstvom muslimanskega poslanca Sali Hagića je bila sprejeta od prestolonaslednika in ministrskega predsednika Protića.

JUGOSLOVANSKI POSLANIK V BERLINU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 23. maja. Zagrebška Korespondenca javlja iz Belgrada še nepotrjeno vest, da je mesto poslanika v Berlinu ponudeno Toni Šlegelu, predsedniku zagrebškega novinarskega društva.

ITALIJANSKA MISIJA V BELGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. »Pravda« piše, da italijanska misija v Belgradu noče vidirati potnih listov v Pariz preko Italije s pečatom »Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev«, ampak izreže »Hrvatov in Slovencev« tako, da ostane samo »Kraljestvo Srbov«.

ZA ENOTEN DRŽAVNI DOPISNI URAD.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 23. maja. Zadnje dni so se sestali šef zagrebškega novinarskega odseka Toni Šlegel in zastopnik Ljubljanskega dopisnega urada Prunk s srbskim novinarskim odsekom v svrhu, da izdelajo načrt za enoten državni dopisni urad, katerega centrala bi bila v Belgradu. Podružnice pa v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu. V Osijeku bi bila ekspozitura zagrebške podružnice. Toni Šlegel je izdelal elaborat tega načrta ter ga izročil ministru dr. Krámerju, ki je obljubil, da ga bo podpiral in predložil ministrskemu svetu.

SAVSKI MOST PRI BELGRADU KMALU KONČAN.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 23. maja. Poprava Savskega mostu bo kmalu končana. Viadukt bo s

kratkem času dovršen in izročen promet.

SESTANEK ITALIJANSKIH MINISTROV NA FRANCOSKO-LASKI MEJI.

Kriza v italijanski delegaciji.

LDU Lyon, 22. maja. (Brezžično.) Italijanski ministrski svet, ki zboruje ob italijansko-francoski meji, je trajal skoro 6 ur. Vršil se je v salonskem vozu iz Rima došlih ministrov. Vse dohode k vlaku je zaprl vojaški kordon. Po oficijelnem poročilu je ministrski predsednik Orlando tekom seje v obširnem govoru razpravljal o delovanju italijanske delegacije v Parizu, ki jo je vodil neprestano duh onih izjav, katere je podala vlada v zbornici 29. aprila. V debati je opozarjal ministrski predsednik na resne težkoče, ki se porajajo povodom rešitve problema italijanskih narodnih interesov z ozirom na nasprotujoče probleme in interese drugih narodov. Ministri so bili končno uverjeni, da pridejo najgostejše do cilja, ako vzdrže v deželi strogo disciplino. Končno je ministrski svet konstatiral popolno soglasje med ministrskim predsednikom in italijansko delegacijo.

LDU Pariz, 23. maja. (DunKJ.) »Petit Parisien« javlja, da se bo italijanska delegacija brzkone preosnovala in sicer se Salandra, Salvago Raggi in Barzilaj ne vrnejo več v Pariz. Kot novi člani prihajajo vpoštev različne osebnosti, med njimi Luzzatti, Crespi in državni podtajnik Paratore. Tudi »Matinu« poročajo v istem zmislu iz Milana. »Echo de Paris« javlja, da pripisujejo sestanku ministrov v oficijelnih krogih veliko važnost.

PROTI WILSONU.

LDU St. Germain, 23. maja. Dunajski kor. urad poroča iz Washingtona: Pri vodilnih članih novega kongresa se prav krepko pojavlja Wilsonu nasprotna struja. Wilsonovi nasprotniki mu očitajo, da je skušal trgovski svet na ta način pridobiti za odobrenje pogodbe, da je dostavil klavzulo, v smislu katere naj postane pogodba pravomočna z ratifikacijo po treh zaveznih državah. Ta klavzula, o kateri so izvedeli v Washingtonu šele potem brzjav iz Pariza, je zbudila v Washingtonu veliko nezadovoljnost. Wilsonovi nasprotniki trdijo, da bodo dežele, v katerih se bo pogodba nemudoma odobrila, imele nekatere trgovske koristi pred Ameriko. Wilson da je odgovoren za škodo, ki bi nastala vsled tega. V debati je protestiral Borah proti poizkusu, da bi se senatu odvzele ustavne pravice, ki mu gredo pri sklepu mirovne pogodbe. Johnson zahteva v posebni resoluciji, da se takoj objavi popolno besedilo mirovne pogodbe. Dosedaj objavljenemu izvodku ne more zaupati, ravno tako tudi ne drugim po vladi objavljenim dokumentom. Amerikanci da imajo pravico, da tudi natančno poznajo obveznosti, ki se prevzemajo v njihovem imenu.

ZOPET BLOKADA NEMČIJE.

LDU Curih, 23. maja. (ČTU) »Neue Zürcher Zeitung« poroča: Zavezni svet bo objavil noto aliirancev glede zopetne uvedbe blokade proti Nemčiji. Noia vsebuje poziv na švico, naj sodeluje pri izstradanju Nemčije, ker bi se sicer tudi Švici sami otežkočila prehrana.

BOJI ČESKIH LEGIJONARJEV IN ITALIJANSKIH KARABINIERJEV/ Z MAŽARI.

LDU Praga, 23. maja. (ČTU) Boji pri Miškolcih še niso končani. Ves dan 20. maja so bili češki legionarji skupno z italijanskimi karabinierji južno Miškolcev do večera v hudem boju. Ker so Mažari poslali proti Miškolcem močne pomožne čete, se Čehi ponoči 21. maja iz lali povelje za vrnjenje, ki se je izvršilo popolnoma v re. Medtem pa so Čehi na vzhodu pripravili nove moči, ki prodirajo skupaj z Romuni proti Miškolcem. Izpraznjenje tega mesta je samo začasno, da se prihrani nepotrebne izgube. Južno in jugovzhodno od mesta Lučenec se češke čete dosegle Peszteny, Eurad, Ludany, Karana, Keszy in Karaos Beren, izpraznile so pa Fölek in Salgotarjan.

BOJI MED POLJAKI IN NEMCI.

LDU Moravska Ostrova, 23. maja. (ČTU) Varšavski listi javljajo, da se na poljski meji vsak dan vršijo boji med patrolami. Dne 17. maja je napadla nemška četa 150 moč poljsko patrolo ter je prišlo vsled tega v Chrustyju in pri Sučevu do boja, v katerem so imeli Poljaki enega mrtveca, štiri ranjene in enega ujetnika. Nemci so pregnali dve poljski četi, oboroženi s strojnimi.

BOLJSEVIKI ODREZANI OD PETROGRADA.

LDU Pariz, 23. maja. (Brezžično.) Po vesteh iz Kodanja prodira severna ruska armada skupno z estonskimi divizijami vzdolž železniške proge Narva-Petrograd in je dosegla postajo Moloskove 60 km od Petrograda. Estonske divizije so prodrlle do Gáčine, Angleske čete so se izkrcale v luganskem zalivu. Pretrgana je zveza boljšeikov s Petrogradom.

RUDNIŠKA KATASTROFA NA ČESKEM.

LDU Moravska Ostrova, 23. maja. (ČTU) »Moravske Česky Dennik« poroča podrobnosti o rudarski nesreči v Lazyh: Dosedaj še ni mogoče dognati in popisati vse tragedije. Tudi včeraj so dohajale velike množice ljudstva, da bi se prepričale o obsegu katastrofe. Rešilna akcija je začela nekaj ur po katastrofi ter je trajala vso noč in drugi dan do večera. Škoda, ki jo je napravila eksplozija, še ni dognana, gotovo pa je, da je zelo velika, skoro gotovo je, da tretji rov še gori in bo treba tam rove zazidati, da se ogenj pogasi. Dosedaj so spravili iz rogov 32 mrličev, ki so večinoma strašno razmesarjeni. Ni še znana usoda 78 rudarjev, ki so bili v rovi v času katastrofe. Menijo, da se bo število zvišalo na 80 do 90 rudarjev.

LDU Moravska Ostrova, 23. maja. (ČTU) Danes je bil pogreb žrtv katastrofe v Lazyh. Pogreba so se udeležili zastopniki raznih uradov, vojaštvo, poljski Sokol, delavska telovadna društva, več sto deklic, zastopniki ententnih držav itd. — Pogrešajo še 64 rudarjev. Ranjeni in otrovani rudarji se počutijo dobro in so večinoma že zapustili bolnišnice ter se nahajajo v domači oskrbi.

Naročajte „Slovenca“!

Slovinci!

Nezmerno pijančevanje je naša narodna sramota in poguba.

Pijanci in nezmerni pivci so grobokopi naroda.

Sramota pijancem! Sramota tistim, ki iz umazane dobičkaželjnosti dajejo piti do pijanosti!

Ce hočemo živeti, napovemo na celi črti boj nezmernosti in vsej razuzdanosti! Ce ne, uničili nas bodo naši sovražniki in uničili se bomo sami.

Dr. Ivo Benkovič:

Agrarna reforma in slovenski velegozdi.

(Konec.)

Socijalizacija šum.

Z obdavčenjem si more država zasigurati velik delež na donosu gozdnih veleposestev. Država pa si more pridobiti tudi večji upliv na upravo teh veleposestev in na njih gospodarstvo; pa tudi na njih finančnem vspehu more država še na drugi način neposredno deležna biti. V svrhu intenzivnega gospodarstva in zvišanja donosa in s tem izvoza lesa iz državo--financijskih razlogov se bodo morale velesume industrijalizirati. Intenzivno gospodarstvo potrebuje velik kapital in tega se d. o. i. če se zbudijo privatno podjetnost in pritegne privatni kapital. Zasebniki bodo svojo glavnico dali le v strogo trgovsko in strokovnjaško vodena podjetja, ki jim jamčijo najbolj plodonosno nalozitev. To bi bile industrijske in trgovske družbe n. pr. družbe z omejeno zavezo, delniške družbe itd. Ta podjetja bi morala državi zasigurati primerno zastopstvo v upravi in primeren delež na finančnem efektu. Za industrijska in trgovska šumska podjetja je mogoče najti in uzakoniti posebno novo obliko družb, (če isti cilj ni dosegljiv že po dosedanjih zakonih), pri katerih naj ima država zajamčeno zastopstvo v upravi in zajamčen percentuelni delež na čistem dobičku, ne da bi državi trebalo na podjetju udeležiti se z glavnico. V nekaterih državah je taka administrativna in finančna udeležba erara predpisana pri kartelih; ta oblika bi bila neke vrste socijalizacija industrijaliziranih šumskih veleposestev. Percentuelni delež nove države na dobičku bi mogel znašati do 10 odstotkov seveda ne več, kolikor je potrebno, da se vzdrži interes privatnega kapitala na podjetju. Pritegniti bi se moglo tudi lokalne javne korporacije, n. pr. hranilnice, občine, zadrage, ev. pa tudi dosedanje lastnike. Aport slednje imenovanih v družbo bi obstojal v njih posestvu ali pa v odkupnini za veleposestvo. Ta misel t. j. socijalizacija namesto podražavljenja velešum se je sprožila že v drugih državah in ima v vseh krogih tople zagovornike. Država si s tem ohrani najboljši vir davčne moči, ki prenese visoko obdavčenje ter si zasigura delež na dobičku in upravi. Ideja je vredna, da jo tudi naši državniki in finančniki dobro premislijo, predno se vsled pomanjkanja drugih idej lotijo podražavljenja.

Načelo pa mora biti povsod in v vsakem slučaju da se mora lokalne potrebe kmetov pri eni ali drugi obliki nove organizacije predvsem zadovoljiti, če se izkaže potreba, podeliti jim tudi del velešum. Kmet ne sme biti več na milost in nemilost izročen močnejšemu sosedu.

Dodatek.

Na Hrvatskem in v Slavoniji so posestne razmere glasom statistike iz leta 1896 sledeče: drž. gozdi 292.940 ha, občinski gozdi 159.246 ha, cerkveni gozdi 36.788 ha, urbarijalni komposesorati 633.878 ha, družbe 19.255 ha, privatna lesa 388.312 ha, skupaj 1.530.419 ha; gozd obsega 36 odstotkov dežele, 75 odstotkov gozdov je v lasti države in korporacij, le ena četrtina je last zasebnikov; med tem časom je še mnogo privatnih gozdov prešlo v roke delniških družb. Po vrsti lesa je 336.413 ha hrastovine, 1019.778 ha buke in drugoga listnatega drevja, in le 174.155 ha t. j. 11.4 % iglastega drevja. Letni prirastek znaša 4.713.250 m³; le okrog 33 % tega odpade na les za rabo. Les gre večinoma v obdelanem stanju čez mejo; odjemalci za trdi les, posebno hrastovino, so sredozemske dežele, pa tudi Angleška in Holandska.

V Bosni in Hercegovini je državne gozda 1.997.900 ha, privatnega gozda 551.770 ha. V državnih »visokih« gozdovih so sledeče vrste lesa: jelka, smreka in borovec na 375.221, hrast na 106.284 ha, bukev na 577.696 ha t. j. 40.2 %, mešano na 377.383 ha. Gozdna posest države še ni vsa izkoriščena in v obratu; leta 1905 je bilo v polnem obratu od visokega gozda le 496.300 ha, v zmernem obratu 700.000 ha, izven obrata 134.000 ha, po priložnosti pa se je obratovalo na 106.284 ha. Večinoma veš gozd, ki daje les za rabo, je bil v lasti države. Po uspehih gospodarstva se more presoditi, koliko je država sposobna voditi gozdno gospodarstvo. Po podatkih v »Marchet, Holzproduktion u. Holzhandel« je država v Bosni dobivala iz enega fm lesa povprečno 40 h čisto na leto, en hektar gozda pa je na leto nesel čisto le 50 v! Vzrok tega neverjetno nizkega donosa leži v gori navedenih pomanjkljivosti državnih uprave, v pomanjkanju obratne glavnice, posebno sredstev za režijski obrat, občil in transportnih možnosti, žag itd. To pomanjkanje sili državo, da breme neobhodno potrebnih izdatkov prevali na lesne kupce in da se zadovolji z neverjetno nizko takso za sekanje (na deblu). Ta taksa je znašala leta 1905 komaj 2; od tedaj se razmere niso mnogo izboljšale.

Gospodarstvo v bosenskih šumah naj bo memento naši vladi. Mnogo govori pro in contra; odločajo naj strokovnjaki! Naglica pri tej stvari ne bo prida. Prečeta naj se vse, preden se ubije kokot, ki more nesti državi zlata jajca. Vrhovni načelo bodi ohranitev naših šum in ojačenje državnih financ.

Izpred sodišča.

EVELINA PRED OKRAJNIM SODNIKOM.

Dne 23. majnika 1919 je razpravljala okrajni sodnik ljubljanskega okrajnega sodišča Kajfež o tožbi, katero je vložil sodnik, skladatelj g. Lajovic proti gledališkemu igralcu in tajniku gledališkega konsorcija Josipu Gradišu (gledališko ime Daneš) radi razžaljenja časti. Tožba slove: Dne 16. aprila t. l. zvečer je vpil Josip Gradiš na pritičnem hodniku narodnega gledališča v Ljubljani med pavzo »Eveline« in »Bajaci« vpričo mnogo ljudi nad mano: »Škandal in sramota za Vas kot sodnika, skladatelja in umetnika. Škoda, da Vas že ni danes kdo oklofutal, pljuj!« Predlaga se, da naj se Gradiš kaznuje.

Gospoda Lajovica zastopa dr. Vodusek. Josip Gradiš se zagovarja sam; temperamentno in vehementno. Gradiš se je zagovarjal takole:

Ker se je kritični večer v opernem gledališču demonstriral proti igranju pantomine »Evelina« in se je demonstracije udeležila tudi soproga zasebnega obtožitelja, javno kritikujoč dotični komad, sem se jaz potem proti Alojziju Lillegu, gledališčnemu predsedniku o zasebnem obtožitelju izrazil: »Mene kot Slovenca je sram, da se je ravno pri Lajovicu kot slovenskem skladatelju in glasbeniku tako zgodilo (da je namreč njegova soproga demonstrirala) in se potem še o gledaliških igralcih žaljivo izrazila, češ, da bi jo bilo ženiralo sedeti z njimi v isti loži. To sem rekel zato, ker so ravno tukajšnji igralci tako visoko povzdignili prapor zasebnega obtožitelja kot skladatelja in glasbenika. Pristavil sem tudi, da bi bili zasebnega obtožitelja danes že oklofutali, če ne bi bilo mene tam.

Ko je zasebni obtožitelj začetkom predstave sedel s svojo soprogo v parterju in je gospa Lajovičeva proti predstavi demonstrirala, udrli so dijaki že v parter nameravajoč napasti zasebnega obtožitelja in njegovo soprogo. Ker sem se zanj zavzel in hotel to zabraniti, sem ju odpeljal iz parterja v intendančno ložo. Gospoda Lajovica nisem žalil. Mesto njega sem jih celo po glavi dobil, ker je bilo tisti večer mnogo krvavih glav v gledališču.

Gospa Jerica Hubadova, soproga gospoda koncertnega vodje Hubada, zaslišana kot priča, izpove:

Kritični večer sem bila tudi jaz v gledališču in sem se med odmorom srečala z gospodom Lajovicem, za katerim je pri-

šel gospod Gradiš čisto mirno in ga pozval, naj takoj odstrani svojo soprogo iz gledališča, češ ker je razžalila gledališke dame (igralke), torej gledališko osebje in gledališko vodstvo. Nato se je gospod Gradiš za par minut odstranil in odšel za oder. Malo pozneje se je vrnil zopet nazaj in, ko se je hotel zasebni obtožitelj ravno vrniti v svojo ložo, je začel gospod Gradiš s kričnim glasom vpiti: »Škandal, Vi gospod sodnik, gospod skladatelj, slovenski umetnik — sramota! Pljuj Vi ne zaslužite drugega, kakor da bi Vam eden pripeljal klofuto.« — Tam okoli je bilo vse polno ljudi po hodniku in so brez dvoma morali mnogi te besede slišati in razumeti, da tičejo zasebnega obtožitelja. Ko je govoril gospod Gradiš te besede, je stal tik pred gospodom Lajovicem in se je zasebni obtožitelj še umikal pred njim, da ga obtoženec dejansko ne napade, ker mu je ta med svojim kričanjem cel čas grozil s pestmi. Pri tem slednjem govorjenju je bil namreč g. Gradiš silno razburjen.

Gospod sodnik Lajovic, zaslišan kot priča, je izpovedal:

»Dotični večer po omenjeni demonstraciji me je obtoženec z mojo soprogo vred pripeljal iz parterja v ložo št. 2. Precej na to sem šel iz lože na hodnik, kjer sem se srečal z gospo Hubadovo. Naenkrat je prišel tja gospod Gradiš in se izrazil med drugim: da je sramota zame, češ da je moja soproga nekaj govorila... natančno se več ne spominam, o čem in kako, le to vem, da sem si mislil takrat, da se je morala zgoditi kaka pomota v osebah. Precej na to sem se podal nazaj v ložo; trenutek pozneje je pa g. Gradiš odprl vrata lože in začel na ves glas vpiti, da se morava s soprogo takoj odstraniti iz gledališča. Moja soproga je šla na to precej in jaz za njo iz lože na hodnik, kjer je bilo mnogo ljudi med pavzo in je g. Gradiš zopet kričal: »Sramota! Škandal! Vi kot umetnik, komponist in sodnik — pljuj!« Na to nisem ničesar odvrnil, niti obtoženca opazoval, marveč šel mirno s soprogo naprej in sem slišal še kričečo opombo: »Škoda, da Vas že ni preje eden oklofutal.« Videl sicer nisem, vendar sem imel občutek, da je obtoženec celo pljunil za menoj.

Zastopnik obtožbe dr. Vodusek predlaga, da naj se obtoženec kaznuje in razširi obtožbo glede na izpovedbo prič.

Sodnik razglasi obsodbo: Obtoženec je kriv, da je na javnem prostoru pred več ljudmi izrečeval tožitelja javnemu zasmevanju in mu je prisodil

7 (SEDEM) DNI ZAPORA,

katero kazen je spremenil z ozirom na njegovo socijalno stališče v denarno kazn 490 kron.

Po pouku obtožencu glede na prizivno pravico sodnik zaključil razpravo.

—:—

sd Primité gal Primité gal! Ta klic in življenje je razburilo pritičje justične palače 23. maja. Po hodniku teče razgovor čedno oblečen mož. Za njim hité jatniški pazniki. Vrata razpravnih dvoran se odpirajo; resni uradniki, advokati, obtoženec, priče hité gledat, kaj da je, če ne gori; a pobegnil je le neki kaznenec in je hitel iz prvega nadstropja v pritičje, od tam pa na cesto. Ni se dolgo veselil svobode, ker so ga precej ujeli in odpeljali v zapore justične palače. Ubegli kaznenec je pristna ljubljanska srajca Trnovčan Franc Papež. V justično palačo je prišel, ker je neki ženski prodal eno vrečo, češ da je tobak v njej. Ko je prišla ženska domu in je odpila vrečo, se je zelo začudila, ker tobaka je bilo v vreči le malo, pač pa ji je Papež prodal z mrvo in s kamni napolnjeno vrečo za 880 kron. Deželno sodišče mu je dne 23. t. m. za to prisodilo 4 mesece ječe. Ko ga je paznik s še enim obsojencem, ki je dobil 11 dni, peljal v zapore, je Papež zbežal po stopnicah. Tovariša obsojenega kaznjence so poredneži ogovarjali: »No, ali ti nisi zbežal?« — »Saj nisem reumen, ker sem dobil le 11 dni,« se je odzval, in ključ je zaropotal v vratih, skozi katera je izginil Papežev tovarš v prostore, kjer je tisti rčet, ki nam ga je svoje dni rajni Aleševce tako mikavno šaljivo opisal v svojem delu »Ričet iz Žabjaka«.

sd Huda Kočevarca. Orožnik je pripeljal pred ljubljansko sodišče iz Kočevarske dežele Ano Kekl, ker na večkratna vabila ni nikdar prišla v Ljubljano. Njena reč se že vleče več let. Poskušala je prepričati s sekiro dražbo doma in je kričala, da se bo borila kakor v vojski in da bodo šli s sekirami in z vilami na komisijo. Priče so zaslišavali v tej zadevi celo v Rusiji. Njena hči je v njenem imenu pisarila žaljiva pisma sodiščema v Kočevju in v Ribnici. Advokata dr. Nestorja iz Gradca, ki jo je zastopal, je tudi ozmerjala. Sodišče je prisodilo Kiklovi šest tednov navadne ječe. Kiklova je povedala, da ne sprejme sodbe in da se bo pritožila. Predsednik senata g. nadsvetnik Vedernjak: »Kdo Vam bo naznanil ničnostno pritožbo?« — Kiklova: »Moja hči.« — Predsednik: »Ne, ničnostno pritožbo more vložiti le advokat.«

Gospodarske novice.

g Čebelarški tečaj. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 11. in 12. junija t. l. dvodnevni čebelarški tečaj s sledečim dnevnim sporedom: Življenje in oskrbovanje čebel. Sovražniki in bolezni čebel. Roji. Vzgoja matic. Čebelarške potreščine. Tečaj se prične 11. junija t. l. ob 2. popoldne.

g Knjigovodstveni tečaj. Kmetijska šola na Grmu priredi 10. 11. in 12. junija t. l. tridnevni knjigovodski tečaj s sledečim sporedom: Pomen knjigovodstva. Inventura početkom in koncem leta, tekoče knjigovodstvo, račun čistega dohodka in naznanilo za dohodninski davek. Tečaj se prične dne 10. junija t. l. ob 2. popoldne. Kdor se želi udeležiti enega izmed teh tečajev, naj se prihlasi do 3. junija t. l. pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto. Revnejšim dá ravnateljstvo brezplačno prenočišče na razpolago.

Vestnik S. K. S. Z.

* Z Jesenic. V nedeljo 25. maja zvečer ob 8. priredi »Del. društvo« v prostorih »Del. doma« narodno igró »Domen«. Pri predstavi sodeluje društveni orkester. Vabimo k obilni udeležbi!

* Mengeš. Skupina Jug. strok. zveze Mengeš priredi v nedeljo 25. maja in 1. junija zanimivo predstavo »Lumpacij Vagabund«, burko v treh dejanjih. Začetek ob 4. uri popoldne v Društvenem domu v Mengšu. K velezbavni igri najljubneje vabi odbor.

Prosveta.

pr »Slovenski učitelj«. Izšla je 5. številka »Slovenskega učitelja«. Rudolf Pečjak piše članek o stanovski učiteljski organizaciji in sicer govori o idejni podlagi tega vprašanja. F. Fabinc prinaša članek: »Otrok in družina«. Fort. Lužar je spisal »O bistvu in smotru vaje.« Omeniti moramo nadaljevanje znamenitega in zanimivega članka »Pouk slabonarajenih otrok.« Sledi »Kultura in Književnost« ter »Zapiski«, ki nudijo mnogo lepega, drobnega gradiva. Zanimiva je tudi »Društvena in stanovska kronika.«

pr »Vidov dan« se imenuje v cirilici pisana knjiga, ki je okrašena z mnogimi slikami in barvanim ovitkom, in ki je izšla v Ženevi. Pred namí leži 2. zvezek te »zgodovine srbskih bojev od 1. 1912.—1919.« Knjiga je zanimiva in nudi polno najrazličnejšega gradiva, pesmi in sestavkov. Med bogatimi ilustracijami se nahajajo vse znamenite srbske osebnosti in vsi dogodki in kraji, ki jih je doživela ali prepotovala srbska vojska ali zavezniki, ki so bili neposredno v njih zvezi. Vsakdo, ki se bavi z zgodovino postanka naše države, bo moral poseči po tem zvezku. Knjiga stane 5 frankov.

pr Tri nagrade za skladbe. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« razpisuje tri nagrade v zneskih po 500, 300 in 200 kron za tri najboljše izvirne, še neobjavljene moške zборе, na besedila domačih pesnikov. Komponirana morajo biti v modernem duhu, a ne v pretežnem slogu. Društvo bo nagrajene skladbe dogovorno s skladatelji izdalo in si pridrži pravico prvega izvajanja. Nagrade bo prisodila en mesec po razpisnem roku posebna strokovna jury. Skladbe naj se pošlje najdalje do 30. junija 1919 na naslov: Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, z imeni skladateljev v priloženih zaprtih kuvertah. Svetuje se, da ne pošljejo skladatelji skladb v rokopisu, temveč v prepisu.

pr Nove skladbe. V kratkem izidejo trije solospeli za klavir, ki jih je zložil mladi slovenski skladatelj Marij Kogoj. Skladatelj, rojen Gorican, je študiral glasbo na Dunaju in je urezal v glasbeni umetnosti svojo samostojno pot. Njegove poedine skladbe so bile že priobčene v Cerkvem Glasbeniku, »Novih akordih« in »Dom in svetu« in je glasbenim krogom že znan. Vse ljubitelje slovenske glasbene umetnosti opozarjamo na nove skladbe, ki se natiskujejo na Dunaju, že zdaj, da bo pridno segla po njih. Opozarjamo, da namerava Marij Kogoj izdati nepretrgoma še svoja ostala glasbena dela.

Aprovizacija.

a Moka se prodaja brez izkaznic od ponedeljka dne 26. maja naprej v sledečih vojnih prodajalnah: 1. v Gosposki ulici, 2. v Prešernovi ulici, 3. na Bregu, 4. na Starém trgu, 5. v Šolskem drevoredu, 6. v Kolodvorski ulici (Balasč), 7. na Tržaški cesti (Beden), 8. na Marije Terezije cesti, 9. na Sv. Petra cesti (Podboj).

a Cena aprovizačni moki. Kilogram amerikske moke stane 4 K 66 vin, 1 kg koruznega zdroba 2 K 50 vin, in 1 kg koruzne moke 1 K 50 vin.

a Papirnaté vrečice morajo prinesiti stranke s seboj.

a Člani vojne zveze dobe moko in koruzni zdrob v konzumih.

a Amerikanska akcija za revne otroke. Kakor je bilo že objavljeno, namerava

amerikanska mesija zasnovati posebno akcijo za izboljšanje prehrane revnih otrok do 14. leta. Razdeljevalo se bode sladkor, kakao, kondenzirano mleko in po možnosti tudi riž. Ker ni mogoče oddajati vsem otrokom kuhana jedila, bodo dobivali otroci v starosti od 1 do 6. leta nekuhana živila, za šolske otroke pa se bodo ta živila kuhala v dnevnih zavetiščih. V katerih zavetiščih in kateri šolski otroci bodo dobivali kuhana jedila, določijo šolska vodstva v sporazumu z načelništvom dnevnih zavetišč. Šolski otroci dobe živila v dnevnih zavetiščih brez vsacih izkaznic. Otroci od 1 do 6 leta pa bodo dobivali nekuhana živila iz aprovizačnega skladišča pri Mühl-eisnu. Izkaznice za otroke od 1 do 6 leta dobe le stranke, ki pripadajo A ali B skupini ubožne akcije. Te izkaznice se bodo izdajale v mestni aprovizačni pisarni na Poljanski cesti št. 13/I. po sledečem redu: Vsaka stranka mora prinesiti s seboj: 1. za otroke do 3 leta A ali B izkaznico ubožne akcije in pa zeleno izkaznico za otroke do 3 leta, II. za otroke od 3 do 6 leta, pa A ali B izkaznico ubožne akcije in pa dokazilo (krstni izpisek), da otrok ni manj kot 3 in ne več kot 6 let star. III. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami A ubožne akcije dne 27. maja dopoldne, z B izkaznicami št. 1 do 500 dne 28. maja; št. 500 do 1000 dne 30. maja; št. 1000 do 1500 dne 31. maja; št. 1500 do 2000 dne 2. junija; št. 2000 do 2500 dne 3. junija; št. 2500 do konca dne 4. junija, vsakokrat ob 8. do 12. ure dopoldne. Če bode mogoče upoštevati še otroke starišev drugih kategorij ubožnih akcij, se pravočasno objavi. Določene-ga reda se je strogo držati, ker radi skrčenej-a aprovizačnega osebja in radi nepotrebne-ga postajanja ni mogoče delati nikakih izjem.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka.

Nekateri pekí peko zopet črn kruh. Pripomniti je, da pekí niso dobili črne moke od aprovizacije, ampak so nakupili črno moko v prosti kupčiji.

Mestno aprovizacijo je pooblastila deželna vlada da določa od časa do časa najvišje cene za kruh na ljubljanskem trgu.

Mestna pekarna bo pričela peči štruca iz bele amerikske moke. Štruca bo stala K 2.40, posamezni 6 dkg težki kosi po 30 v. Po teh cenah se bodo morali ravnati tudi pekí. Žemlje 6 dkg težke se ravnatako ne sme dražje prodajati v pekarnah kot po 30 v. Po gostilnah in kavarnah so upravičeni prodajati 6 dkg težak bel kruh (žemlje) po 40 v kos.

Makso Zalokar bo še zanaprej razdeljeval kvas med trgovce in peke. Vendar pa ne smejo trgovci in pekí v nadrobni prodaji dražje prodajati kvas kot po 16 kron za kilogram.

Amerikanska komisija zahteva, da se za otroke določeni kakao kuhan razdeljuje med revno mladino. Za šole obiskujoče gtroke do 14 leta se bo na kondenziranem mleku kuhani kakao razdeljeval v dnevnih zavetiščih in otroških zavodih. Revni šole ne obiskujoči otroci dobe kakao, kondenzirano mleko in sladkor v blagu, ker je nemogoče kar naenkrat še za to mladež prrediti potrebne kuhinje.

V mestnih vojnih prodajalnah se prodaja: bela moka po K 4.66, koruzna moka po K 1.50 in koruzni zdrob po 2.50. Aprovizacija oddaja še zanaprej trgovcem moko.

Na ljubljanskem trgu je neverjetna draginja glede zelenjave. Mestna aprovizacija prosi zato deželno vlado, da takoj določi za zelenjavo najvišje cene, ali pa pooblasti aprovizacijo, da sama določi primerne cene.

Pri razdelitvi živil najpotrebnejšim, se prihodnji terek dopoldne razdeljuje v mestni posvetovalnici izključno le koruzni zdrob in koruzna moka.

Naša se je denarnica z malo vsoto denarja v bližini cerkve sv. Petra. Kdor jo je zgubil, jo dobi v Jugoslovanski knjigarni.

Išče se Josip Ogrinc, ki je služil pri ljubljanskem pešpolku, tehnična stotinja, II. vod, pošta Galicija - Šmarjeta (Koroško). Kdor kaj ve od njega, naj sporoči proti povrnitvi stroškov Antoniji Ogrinc, vas Podturjak, p. Turjak, Dolenjsko.

Pogreša se od 13. avgusta 1916 Franc Jošt. Zadnji njegov naslov je bil Lir 27, 3. Komp., 4. Zug, vojna pošta 53. Če je komu kaj znanega, se prosi, naj sporoči proti povrnitvi stroškov Mariji Jošt, Poljsica, p. Podnart.

Ušla je g-lica, ker je jako udomačena, se je gotovo zatekla v kako stanovanje. Dotičnik je naprošen, da jo odda proti nagradi »Pred škofijo 17, I. nadstr.

Mlekarna Ivo Vranešić, Sušja

priporoča lastnega izdelka

čajno maslo, kuhano maslo, trapistovski, groyerski, lip-tavski in topfen sir

po najnižji dnevni ceni. Za poskušnjo — pošlje 5 kilogramov go povzetju. —

**Artur Mahr kliče vsem ljubim so-
rodnikom, prijateljem, nekdanjim gojencem
in znancem**
prisrčni: z Bogom!

Pridna deklica **pestunja** kdvema otro-
se sprejme kot **pestunja** koma proti
plači in vsej oskrbi. Ponudbe na M.
Kastelic, Ljubljana, Nadvojvoda Fri-
derika cesta št. 3.

Bencin se zamenja za dobro ohranjen
koleselj ali kočija. Ponudbe pod „Bencin“
na upravo „Slovenca“.

Lahek eno- **koleselj** ali **kočija**
vprežen odprta se kupi.
(event. tudi voz-zapravljiveček) se kupi.
Ponudbe naj se pošiljajo na upravo
„Slovenca“ pod šifro „Kočija“.

Kupi se mala hiša s 3-4 sobami in
vrtom v bližini
Ljubljane najraje na Dolenjski cesti.
Ponudbe na upravo pod „Kočija“ 3160.

V vseh gospodarskih in premoženjskih
zadevah se obrnite na Gospodarsko pisarno
dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva
cesta 6 (nasproti hotela Union) telefon
št. 37.

Primeren prostor se išče za ključav-
ničarsko delavnico
v kakem večjem kraju v mestu ali pa
tudi kje na deželi. Prijazne ponudbe
naj se blagovolijo poslati na uprav-
ništvo lista pod „Ključavničar 3177“.

Zemlje vrtno imam oddati kakih 200
vozov, brezplačno. Ivan N.
Adamič, Ljubljana. 3138

Podkovski kovač se išče. Za samce
stanovanje in hrana
v hiši. Plača po dogovoru. Zglasiti se
je pri vratarju mestne pristave: Cesta
na Kodeljevo št. 8. 3173

Za **sobnosilarska dela** se priporoča
Fr. Ambrož
Ljubljana, Rimska cesta 11.

Oprava za spalno sobo in jedilni ser-
vis se ugodno
prodaja. Naslov pove uprava „Slovenca“
pod št. 3222.

Sedlar se išče, koji je vajen lakiranja
in tapetiranja voz. Stanovanje
in hrana v hiši. Plača po dogovoru.
Zglasiti se je pri vratarju: Cesta na
Kodeljevo št. 8, Ljubljana. 3172

Ženitna ponudba.
Obrtnik in trgovec, 40 let star, samec, ki
ima tudi nekaj premoženja, želi v svrhu
poročitve seznaniti se z dekle v sta-
rosti od 22-35 let, ni izključena
vdova z enim ali dvema otrokoma
z nekaj premoženja. Le resne po-
nudbe s sliko, katere se resno vrnejo,
naj se pošiljajo na upravništvo „Slo-
venca“ pod šifro „750“ v Ljubljani.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom nenadne smrti naše
iskreno ljubljene, nepozabne žene ozir. matere, sestre in svakinje,
gospe

Angele Koman roj. Adamič

žene posestnika in gostilničarja

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo vsem prijateljem za podarjeno
krasno cvetje in vsem, ki so spremili drago pokojnico na nje
zadnji poti.

Vsem tisočera zahvala.

V Ljubljani, dne 22. maja 1919.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom
smrti naše nepozabne, srčno ljubljene hčerke, sestrice,
tette in gospice

Francke

izrekamo preč. duhovščini, posebno še preč. g. župniku
za vse tolažilne obiske za časa bolezni pokojnice
najiskrenejšo zahvalo. Najlepše se zahvaljujemo Ma-
rijini družbi na obilni udeležbi, pevskega zboru za
glinjivo petje, vsem darovalcem krasnega cvetja ter
za številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsem in vsakemu posebej Bog povrni.

V Krtini, 24. maja 1919.

Zalujoči rodbini:

Zarnik in dr. Zabukovšek.

**Ključavničarje in enega
tovarniškega tesarja**
išče za takojšen nastop Kranjska tvor-
nica željeza i bravarne robe v Kamniku

**Sprejmeta se dva
stavbena risarja**

za čas stavbenih del pri rudniku
v Rajhenburgu. Reflektantje mo-
rajo imeti odgovarjajočo prakso
pri uporabi graditve in merjenja
železnice. — Tozadevne prošnje je
vposlati do najpозnejše konca me-
seca maja na reprezentance trbo-
veljske premogokopne družbe v
Ljubljani, Knafljeva ulica 13. Istim
je priložiti prepise izpričeval, na-
vesti je treba v prošnji plačilne
pogoje, osebne podatke in refe-
rence. 3200

Trboveljska premogokopna družba
sprejme proti takojšnjemu vstopu

gospodično

zmožno popolnoma stenografije, stroje-
pisa, slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi. Reflektantje zmo-
žne tudi hrvatskega jezika imajo pred-
nost. Predstaviti se je osebno pri re-
prezentanci zgoraj imenovane družbe
v Ljubljani, Knafljeva ulica 13 in sicer
od 11-12. dop. in od 3-5. popoldne.

Palice fino izvršene in okovane za
izprehod itd. nudimo gro-
sistom in tudi naravnost
trgovinam na drobno in
debelo. Zastopnik po vseh večjih mestih
iščemo: državne S. H. S. —
Prva jugoslovanska tvornica
štapova v SUNJI, Hrvatsko.

Izletniki na Bled!
Hotel Mangart na Bledu
zopet odprt!

Viljudno naznanjam, da sem prevzel

hotel Mangart na Bledu

kjer bodem poskrbel cenj. gostom
z dobro piljaco ter okusnimi mrzli-
mi in gorkimi jedili. Za prenočišča
in bivanje v sezoni so na razpolago
lepe sobe po zmernih cenah.

Priporočam se za mnogobrojni
obisk z vsem spoštovanjem

M. Keržnik,
blivši dolgoletni restavrat v „Na-
rodnem domu“ v Ljubljani.

**Lesni
strokovnjak**

popolnoma zmožen lesne trgovine se
tako sprejme. Pismene ponudbe na
upravo lista pod šifro „LESNA“ 3119.

**Kupim
hišo**
v Ljubljani v sredini mesta.
Cen. ponudbe na upravo
„Slovenca“ pod št. 3116.

Večja obitelj išče samostojno perfektno

kuharico

Mesečna plača 150 kron. Kuharica mora
znati peči kruh. Naslov obitelji se
izve v upravi „Slovenca“ pod št. 3146.

Modna manufakt. trgovina

Janko Češnik
Stritarjeva - Lingarjeva ul.
Priporoča pristno bla-
go francoskega izdel-
ka za moške obleke.

Coklje
(čevlje z lesenimi podplati).

Se mal ostanek v zalogi. Cena
K 5.— do 15.— za par. Pri-
poročamo šolskim vodstvom
za otroke in županstvom za
občinske uboge.

Mirenska „Čevljarska zadruga“
Urbovec, p. Mozirje.

Priporoča se tvrdka **JOS. PETELINC**
Ljubljana — Sv. Petra nasip 7. 2569
Tovarniška zaloga šivalnih strojev za vsako obrt in rodbinsko
rabo ter posameznih delov; igle, olje in potrebščine za šivilje.

**Nekaj delavcev, izoežbanih v
-- napravi cementnih cev --
se sprejme. -- Delo tudi v akordu.**
Stavbena tvrdka Ivan Ogrin, Ljubljana,
Gruberjevo nabr. št. 8.

DRVA

žagana in meterske se dobijo ceno v
Kolodvorski ulici št. 31.

**Klavirje, pianine, harmo-
nije, violine, citre, har-
monike, strune itd. — ima**
v velikanski zalogi

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Matice in edini zaprise-
ženi strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni
trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

Večja mno-
žina **karbida**

se dobi pri **BREZNIK & FRITSCH**,
Irgovina z železnino v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 17. 5189

bosanske slive

v sodih, prodaja v komisiji, dokler traja zaloga, trg. šped. in
komis. del. družba „BALKAN“ po ceni 5-30 za Ntto kg. — Leseni
sodi po K 30— se ne sprejmejo nazaj.

Selce pri Cirkvenici, Hrvatsko Primorje

Hotel „ROKAN“ z lastnim morskim, solčnim
in peščenim kopališčem se
stavlja 1. rožnika t. l. zopet

v promet. Izborna domača kuhinja. Privatna stanovanja. Cene zmernae.
Pojasnila daje občinsko poglavarstvo ali pa hotelir

Karl Dovečar.

Prostovoljna dražba

se bo vršila dne 2. junija t. l. ob 9. uri popoldne naprej v hiši
Breg št. 10, II. nadstr. Prodajalo se bode: pohištvo, blagajna
(Wertheim) lovska puška, bicikelj, oljnobarvane slike, veliko
ogledalo s konzolo, 1 zofa in 4 foteli, oblačilno ogledalo, pi-
salni stroj (Adler sistm.), starinska omara in stol, majolike z
z vazami, marmorne vaze, omara za akte, pisalne mize, ko-
palna banja, mnogo knjig, (francoske, srbske, juridične) i. t. d.

Zvepleno kopališče
VARAŽDINSKE TOPLICE (HRVATSKA)
Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.
Nov zdraviliški hotel. Električna razsvetljava.
Staroznano, radioaktivno zdravilišče z žveplom (Schwefel-therme) + 58°C priporočeno
proti protinu, revmatizmu, išiasu i. t. d. Zdravljenje s pitno vodo pri
bolezni v vratu, grlu, prsih,
jetrih, želodcu in črevesnih boleznih. Elektr. masaža, blatne, ogljikovo kisle
in solne kopeli. — Odprto celo leto. — Krasna okolica. — Mod. oprema. —
Novi hoteli. — Prospekte gratis. — Zdravil. zdravnik dr. J. Lochert.

**Dražba za plemenitev ne-
sposobnih žrebcev**
na Selu pri Ljubljani.

V torek, dne 27. maja 1919 ob 10. uri popoldne
bo v žrebčarni na Selu pri Ljubljani javna dražba
10 za plemenitev izločenih državnih žrebcev,
1 žrebeta in 2 plemenskih kobil.

Dražbe žrebcev in žrebeta se lahko udeleži vsakdo, posebno
se opozarjajo dobri jahači. Stanje žrebcev je prav dobro.

Dražbe obeh plemenskih kobil se smejo udeležiti le konje-
reji okrajnih glavarstev ljubljanska okolica, Krško, Novomesto
in Kočevje pod običajnimi pogoji, ki so bili objavljeni za dražbo
dne 15. aprila 1919.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica
n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z
vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, nezgodna
in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.